

Allah'ı inkâr eden, bütün mevcudatın hakkını çiğniyor. Peki, şuursuz, cansız maddelerde durum nedir?

Mecnun olan bir çocuğun, vesayet ve velayeti nasıl anne babasında ise, akıl ve şuurdan mahrum camit varlıkların vesayet ve velayeti de Allah'tadır. Yani Allah, insan için istihdam ettiği her bir mahlûkun hak ve hukukunu insandan soracaktır.

Aynî eşyaların çalışana zimmetlenmesi gibi, kâinattaki varlıklar da insana zimmetlenmiştir. İnsan iman ve ibadeti terk ettiğinde bütün mahlûkatın hukukunu çiğnemiş ve ihanet etmiş olur. Varlıkların cansız ve şuursuz olması bu hakikati değiştirmiyor.

Ayrıca, her varlığa bir melek nezaret edip, onların kendi lisanlarınca yaptıkları tesbihlerini temsil ediyorlar. Cansız varlıklara şahsiyet kazandıran meleklerdir; onların hukukunu çiğnemek veya inkâr etmek, melekleri bir tezyif ve tahkir etmek mânâsına gelir.